

Engasjer dere i forskningsdebatten!

Bjarne Hodne

Regjeringen Stoltenberg I la i 2009 fram en statusrapport. Under punktet forskning henvises det til forskningsmeldingen «Klima for forskning», og to av punktene er relevante når vi ser på sammenhengen mellom forskning, profesjon og politikk. Her slås det fast at forskningen skal bidra til

- god helse, utjevne sosiale helseforskjeller og utvikle helsetjenester av høy kvalitet
- forskningsbasert velferdspolitik og profesjonsutøvelse i velferdssektorens yrker

I hvor stor grad disse målene ble oppnådd i forrige stortingsperiode, og i hvilken grad målsettingene er fulgt opp under regjeringen Stoltenberg II så langt, skal vi ikke gå inn på her. Vi nøyer oss med å slå fast at regjeringen understreker sammenhengen mellom velferd, helse og profesjonsutøvelse på den ene siden og forskning på den andre siden.

Styrking av forskningsvilkårene ved våre universiteter gir en sterkere profesjon, noe som er den beste garantien for et godt psykisk helsetilbud til befolkningen

På Norsk Psykologforenings hjemmeside er foreningens målsettinger formulert på følgende måte: «Som forening har vi forpliktet oss til å fremme anvendelse av vitenskapelig basert psykologisk fagkunnskap, slik at befolkningen i Norge får den bistand de har behov for og har krav på».

Dette er en krevende målsetting som fordrer kopling mellom etablert fagkunnskap og forskningsfronten – og som i tillegg kan leses som en forpliktelse til å fremme resultatene av denne koplingen til beste for befolkningen. Det oppnås først og fremst gjennom bedre arbeidsbetingelser for forskere innenfor psykologifaget, noe som i neste omgang gir god faglig utdanning og en ajourført forskningsfront å hente ny kunnskap fra for dem som er i arbeid som psykologer. Skal denne målsettingen nås, må Psykologforeningen overveie å engasjere seg ytterligere i debatten om forskningsvilkår og utdanningens kvalitet. Norsk Psykologforening utfordres herved til å bli en tydeligere samfunnsaktør, alene og/eller gjennom sin hovedorganisasjon.

Et slikt engasjement er både ønskelig og nødvendig med bakgrunn i følgende: På tross av økte bevilgninger til universitetene de siste årene har ikke arbeidsbetingelsene for det vitenskapelige personalet ved våre fremste forsknings- og utdanningsinstitusjoner blitt bedret. Arbeidsvilkårene oppleves derimot som forverret. I en undersøkelse blant medlemmene i Forskerforbundet våren 2009 oppfattet 63,7 prosent av respondentene at forholdene hva gjaldt tid til forskning og utviklingsarbeid hadde endret seg i negativ retning de siste fem årene. Et klart flertall oppgav at tidsbruk på undervisning, administrasjon, søknadsprosesser, rapportering og evaluering har økt i femårsperioden. I samme undersøkelse oppgir 79 prosent av respondentene at det ikke er tilstrekkelig tid til forskning og utviklingsarbeid innenfor normalarbeidstiden, og 86 prosent oppgir at mangel på sammenhengende tid til forskning innenfor ordinær arbeidstid er et problem.

I februar i år leverte en statsrådsoppnevnt arbeidsgruppe en rapport («Handlingsrom for kvalitet») som påviste årsakene til disse forholdene, og dokumenterte behovet for å gjøre noe med svakheter i systemer og med samspillet mellom universitets- og høyskolesektoren, departementet og Norges forskningsråd. Det ble fremmet rundt 60 forslag til tiltak som skulle rette opp skjevheter og mangler. Noen få av disse forslagene har politikerne tatt fatt i, og noen enkelte prosesser er satt i

gang internt ved institusjonene med utgangspunkt i «Handlingsrom for kvalitet», men de fleste av arbeidsgruppens forslag er fortsatt på vent. Man kan lure på om påvist mangel på handlingsrom i universitets og høyskolesektoren har ført til politisk handlingslammelse.

Situasjonen bekymrer Forskerforbundet, og vi arbeider politisk målrettet for å bedre forholdene – til beste for forskerne og til beste for samfunnet. Det er gjennom samordnet innsats fra dem som skaper viten, dem som nyttiggjør seg forskningsresultater og dem som organiserer forskerne, at resultater kan oppnås.

På denne bakgrunnen vil jeg utfordre Norsk Psykologforening. I foreningens eget prinsippprogram fremgår det at «Psykologisk kunnskap skal være synlig i samfunnsdebatten og psykologisk fagkunnskap skal tas i bruk i samfunnsplanleggingen på alle nivå». Derfor: bli enda mer synlig som profesjonsforening, og engasjer dere i forskningsdebatten. Det er et viktig virkemiddel for å oppnå egendefinerte målsettinger med foreningens virke! Styrking av forskningsvilkårene ved våre universiteter gir en sterkere profesjon, noe som er den beste garantien for et godt psykisk helsetilbud til befolkningen.